

BIBLIOBUS POTUJOČE KNJIŽNICE MARIBOR V LETU 1980

France Planteu

Skoraj osem let že vozi mariborski bibliobus po občinah severovzhodne Slovenije. V letu 1980 je obiskoval 38 krajev na področju Maribora, Lenarta v Slovenskih goricah in Slovenske Bistrice. Za razliko od leta 1979 je zaradi nenadne okvare in zaradi cestne zapore izpadlo nekaj voženj, tako da je namesto 20-krat obiskal eno postajališče le 18-krat, 6 postajališč le 19-krat. Čeprav se zdi to le neznamen izostanek, je zaradi močno obiskanih postajališč takoj opaziti upad obiskov in izposoje, še posebej pri pionirjih.

V občini Maribor se je ustavljal na 29 postajališčih, od tega so tri na območju mesta oziroma predmestja, eno v OZD, ostala v podeželskih krajih. V slovenskobistriški občini obiskuje 4 kraje in 1 OZD, na področju Lenarta 4 kraje. Bibliobus potujoče knjižnice vozi od januarja do konca junija in od septembra do konca decembra. Počitniški dvomesečni premor izkoristimo za temeljito ureditev fonda, za daljša vzdrževalna dela in za redni letni dopust obeh delavcev na bibliobusu. Sicer pa obiskuje postajališča vsakih štirinast dni po določenem urniku, vedno le dvakrat v mesecu, na isti dan v 1. in 3. oziroma 2. in 4. tednu.

V kraju stoji bibliobus od ene do dveh ur. Tedensko traja izposoja 23,5 ur, ostali delovni čas je porabljen z premike in interno delo, za katero pa je premalo časa in je potrebno še vsak mesec opraviti precej dodatnega dela in sicer pri urejanju statistike in pripravi mesečnih poročil; zaradi narave dela na bibliobusu in velikega obiska ter izposoje ni mogoče sproti urediti vse evidence. Na enem postajališču je bilo v letu 1980 dnevno 28 obiskovalcev, izposodili so si 104 knjižne enote. Načrtujemo kadrovske okrepitve na bibliobusu, saj sta za kvalitetnejše delo samo izposojevalec in voznik premalo. Šofer je na mariborskem bibliobusu tudi knjižničar manipulant v izposoji. Na nekaterih postajališčih se je v eni uri in pol zvrstilo čez 55 obiskovalcev, ki so si iz-

posodili 232 knjig, zato je delno na bibliobusu v vsakem pogledu težaško in ga zmorejo le izkušeni in požrtvovalni knjižničarski delavci. Vremenski in drugi delovni pogoji niso primerljivi s pogoji dela v stacioniranih enotah knjižnice.

Obisk pionirjev na bibliobusu se je v letu 1980 zmanjšal za 6,10 %, izposoja pa se je v pionirskem oddelku povečala le neznatno (+1,08 %). Pri odraslih se je zanimanje za knjige povečalo, obisk je namreč narastel za 20,75 %, izposoja za 19,01 %. Enako se je v prejšnjih sezonah krepila izposoja odraslim na bibliobusu. Veseli nas, da mladi bralci po končani osnovni šoli večinoma ostajajo bralci še naprej.

Vpisanih je bilo 1.351 odraslih in mladih bralcev. Ti so obiskali bibliobus 21.138-krat (za 103 več kot lansko leto) in so si izposodili 78.176 knjig (za 4.304 več). Od tega je bilo 7.632 strokovnih knjig. Vodimo evidenco bralcev, ki so samo vrnili knjige; takih je bilo 576, zaželeno knjige pa ni dobilo le 21 bralcev, kar je skoraj zanemarljivo malo v primerjavi z drugimi knjižničnimi enotami. Res pa je, da se na bibliobusu manj pogosto dogaja, da bi bralci iskali samo določeno literaturo. Fond je toliko raznolik, da vsakogar pritegne kaj zanimivega. Medoddelčna izposoja pa omogoča, da bralci dobijo na bibliobusu tudi tiste knjige, ki jih trenutno ni v vozilu ali pa ne v fondu potujoče knjižnice. — Socialna struktura obiskov odraslih bralcev kaže, da je med njimi več kot četrtina dijakov srednjih šol (28,60 %), nekaj manj (24,77 odstotka) delavcev iz nematerialne proizvodnje, 19,56 % gospodinj, 15,82 % delavcev. Malodane polovica bralcev izmed vrst kmetov v Mariborski knjižnici je na bibliobusu (144 obiskov).

Še nekaj statističnih izračunov:

Na eno postajališče pride v letu 1980 povprečno po občinah:

Maribor	539 obiskov	2.003 izposojenih knjig
Lenart	500 obiskov	1.909 izposojenih knjig
Slovenska Bistrica	700 obiskov	2.486 izposojenih knjig

Največji leti obisk na 1 postajališču znaša 1.110 obiskov in 4.417 izposoje. Najmanjši letni obisk znaša 135 obiskov in 536 izposojenih knjig, ta predvsem na primestnih in mestnih postajališčih. Na 1 prebivalca področja, ki ga zajema bibliobus, pride 2,35 izposojene knjige; največ 6,70, najmanj 0,34 knjige v posameznih krajih.